

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Освітня програма	11137 Журналістика
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	061 Журналістика

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	11137
Назва ОП	Журналістика
Галузь знань	06 Журналістика
Спеціальність	061 Журналістика
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Литвиненко Володимир Вікторович, Хоменко Дарина Володимирівна, Супрун Людмила Вікторівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	16.02.2023 р. – 18.02.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/02/Samoocinka-061-Jyrnalistuka_bak-1.pdf
Програма візиту експертної групи	https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/02/Programa-vizuty-EG_061_Jyrnalistuka_bak.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника має належну культуру якості надання освітніх послуг здобувачам вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Журналістика». Цьому сприяють зміст та організація освітнього процесу, стан навчально-методичного, кадрового, матеріально-технічного забезпечення, наукової діяльності та соціальної інфраструктури ЗВО. Мета ОП узгоджена із суспільною місією університету. Відповідно до Стратегії розвитку ПНУ імені Василя Стефаника освітня програма «Журналістика» являє собою поєднання якісних освітніх, наукових та професійних надбань у сфері журналістики та інформації. Реалізація ОП відбувається в тісній співпраці зі стейкхолдерами-роботодавцями, які не тільки беруть участь в обговоренні та модернізації освітньої програми, але й безпосередньо викладають фахові освітні компоненти. Урахування інтересів як внутрішніх, так і зовнішніх стейкхолдерів у процесі формування цілей та програмних результатів навчання – одна з найсильніших сторін освітньої програми. Заслугує схвалення рівень академічної та професійної кваліфікації групи забезпечення ОП. Адміністрація університету докладє чималих зусиль для поліпшення освітнього середовища ЗВО. Науково-педагогічні працівники послідовно втілюють у життя політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, популяризують їх серед студентів. Колектив ПНУ імені Василя Стефаника пропагує студентоцентризм. ОП дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти спеціальності 061 «Журналістика». Освітній процес відбувається в повному обсязі згідно із законодавством України щодо вищої освіти. Інформаційне наповнення сайту університету повністю доступне для перегляду. ОП відповідає Критеріям оцінювання якості освітньої програми, має практикоорієнтований характер. Помічені слабкі сторони ОП не мають системного характеру і не впливають на її загальну позитивну оцінку.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. У групі забезпечення ОП згуртувались творчі особистості з відповідною академічною та/або професійною підготовкою, які цілком спроможні здійснити якісну реалізацію освітньої програми. 2. Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми відбуваються з якнайактивнішим залученням внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів. 3. На якість освітнього процесу суттєво впливає те, що фахові освітні компоненти викладають професіонали-практики з багаторічним досвідом роботи у ЗМІ. 4. Освітня програма вирізняється наявністю ОК літературного спрямування, які опановуються впродовж усього періоду навчання. Це позитивно позначається на формуванні світобачення здобувачів вищої освіти, розвитку їхнього мистецького хисту. 5. Позитивним моментом освітнього процесу в університеті останніми роками є використання системи дистанційного навчання D-learn, де студенти можуть бачити всі силабуси, отримувати завдання та стежити за своїми результатами упродовж курсу, туди ж викладаються матеріали для навчання в асинхронному режимі. 6. Здобувачі вищої освіти та представники студентського самоврядування університету впевнені, що є суб'єктами освітнього процесу, бо залучені до процесу покращення якості навчання, до поліпшення викладання освітніх компонентів. 7. Незважаючи на практичне спрямування ОП студенти займаються науковою (проектною) діяльністю, а результати їхніх досліджень впливають на удосконалення змісту освіти. 8. Усі сторінки веб-сайту університету завжди відкриваються, що сприяє доступності та прозорості інформування. 9. З початку свого створення освітня програма «Журналістика» постійно розвивається та вдосконалюється, вона відкрита до нововведень, тому має значні перспективи розвитку.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. Творці освітньої програми вбачають унікальність своєї ОП в тих її особливостях, які притаманні всім або більшості освітніх програм такого типу, тому рекомендуємо обґрунтувати самобутність ОП в аспекті політичної журналістики (оскільки підстави для цього вже наявні) і внести відповідні зміни в ОП у наступному її перегляді. 2. Рекомендуємо ЗВО вибудувати гнучкішу систему стимулювання науково-педагогічних працівників (зокрема й гарантів), задіяних у реалізації освітньої програми, адже якість, зокрема і якість виконання поставлених завдань, потребує заохочення. 3. Беручи до уваги відсутність педагогічної освіти в більшості викладачів кафедри і пов'язані з цим перешкоди для їхньої освітньої діяльності, рекомендуємо започаткувати в університеті курси педагогічної майстерності НПП, тим паче що потужності для цього ЗВО має. 4. В університеті розроблено нормативні документи для визнання результатів навчання в інших ЗВО за академічною мобільністю чи в неформальній освіті. На жаль, здобувачі вищої освіти за ОП «Журналістика» поки що мало ними скористалися. Тому рекомендуємо активізувати роботу щодо інформування здобувачів про можливості академічної мобільності. 5. Нелогічним виглядає викладання іноземних мов (англійської та польської) лише впродовж одного семестру. Також алогічним є початок вивчення компонентів мовної підготовки з четвертого семестру. Рекомендуємо збільшити кількість кредитів на вивчення іноземних мов і розпочати викладати українську мову з першого курсу. 6. Недоречним вважаємо об'єднання в одну дисципліну «Організація роботи пресслужб та інформаційних агентств» (ОК23) різних за своєю специфікою видів інформаційної діяльності. Варто осучаснити назви освітніх компонентів у процесі подальших змін ОП. 7. Потребує вдосконалення система вибору освітніх компонентів за індивідуальною траєкторією. Здобувачі не мають змоги вибирати дисципліни з інших спеціальностей, хоч така можливість прописана нормативними документами університету.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілі освітньої програми «Журналістика» співвідносні зі Стратегією розвитку Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника на 2022-2027 рр. (<https://pnu.edu.ua/стратегія-розвитку-університету/>), ключовими концептами якої є освіта, наука, регіони. Тобто місія ЗВО полягає в модернізації освіти, розвитку науки і спрямуванні педагогічного потенціалу на розвиток регіону. Відповідно мета ОП у сфері освіти – надання якісних освітніх послуг, підготовка високопрофесійних журналістів; у сфері науки – генерування та реалізація інновацій; у сфері регіону – орієнтація педагогічної й наукової діяльності на зміцнення регіону. За задумом творців освітньої програми, вона покликана поєднати в собі високоякісні освітні, наукові і професійні надбання в галузі журналістики та інформації. Цьому, на їх думку, повинно сприяти глибоке практичне спрямування навчання, залучення професіоналів-практиків до викладання, проведення занять у студентській телерадіостудії та у ЗМІ. Таке «тісне поєднання теоретичного навчання з практикою, орієнтація на викладання фахових дисциплін спеціалістами високого рівня, журналістами-практиками та керівниками регіональних ЗМІ» (Відомості про самооцінювання ОП, ст. 4) група забезпечення визнає за унікальністю освітньої програми, з чим не може погодитись експертна група. Адже процитоване вище є прагненням будь-якої освітньої програми, за якою готують журналістів. Отож якщо це явище повсюдно поширене, то як воно може ідентифікувати унікальність ОП? Не є унікальними і проекти, котрі реалізують здобувачі вищої освіти (<http://surl.li/enaxz>, <http://surl.li/enayg>, <http://surl.li/enayk>, <http://surl.li/enays>, <http://surl.li/enayo>), тому що проектна діяльність студентів регламентована стандартом вищої освіти. Не можна вважати особливістю освітньої програми й урахування регіонального контексту, оскільки більшість ОП із журналістики готують спеціалістів для регіональних ЗМІ. Натомість експерти звертають увагу творців ОП на потенційні можливості їхньої освітньої програми в аспекті унікальності: значна частина науково-педагогічних працівників кафедри мають науковий ступінь кандидата політичних наук, а отже, й відповідні знання в цій галузі. Помітний резонанс серед студентів й особливо серед випускників отримав ОК «Суспільно-політичні студії». Компетентності, отримані внаслідок опанування цього курсу, за свідченням випускниці Шевченко Ілони, знадобились і під час президентських виборів, і у війну. Вочевидь освітню програму бажано розвивати саме в цьому напрямку. І саме в орієнтації на політичну журналістику й полягатиме її унікальність.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Як внутрішні, так і зовнішні стейкхолдери беруть щонайактивнішу участь у модернізації ОП, що знайшло відображення у відкритих зустрічах кафедри зі стейкхолдерами (<http://surl.li/enpyq>, <http://surl.li/enpyt>). Саме там здобувачами й випускниками запропоновано ввести ОК «Сучасні журналістські формати» (І. Михайльчук) і ОК «Зовнішні комунікації» (Ю. Щербій), що стали вибірковими. Перманентно проводиться анкетування здобувачів і випускників (<https://forms.gle/oVpSv41Jd1JJugvs8> та <https://forms.gle/8eMEg39BQou7wzNf7>), ураховуючи результати якого збільшено кредити на практику; ОК, які формують ЗК11 та ПР11, утвердились як нормативні; ОК «Культура усного публічного мовлення» перенесено до нормативних. Щодо врахування думок роботодавців, то у складі робочої групи із розробки ОП був генеральний директор ТзОВ «Телерадіокомпанія РАІ» Русиняк А.І. У процесі розробки та оновлення ОП реалізовано пропозиції роботодавців щодо внесення додаткової компетентності СКО8 та ПР20 (протокол засідання кафедри №12 від 27 травня 2022 р.). На пропозицію генерального директора ОТБ «Галичина» Дебенка І.Б. уведено дисципліну «Інформаційна політика воєнного часу» до нормативних ОК, а курс «Медіаграмотність та інформаційна гігієна» - до вибіркових ОК. Журналісти Івано-Франківської обласної спілки НСЖУ, зокрема її відповідальний секретар Плахта В.А., запропонували залучити студентів до Школи журналістики (<http://surl.li/emben>). Кафедра систематично проводить опитування роботодавців щодо якості ОП (<https://cutt.ly/N9j66VE>). Вплив академічної спільноти здійснюється шляхом моніторингу відповідності освітньої програми нормативним документам ЗВО і надання пропозицій щодо покращення самої ОП та процесу її реалізації (див. опитування групи забезпечення ОП (<https://cutt.ly/s2NC4dV>), адміністрації університету (<https://cutt.ly/X2NCOvu>), кафедральні опитування (<http://surl.li/emaxk>). Результати опитувань використовують для покращення ОП й освітньої діяльності за нею. Завдяки співпраці та партнерству (<http://surl.li/emasa>) з Національною комісією з журналістської етики до ОП внесено спеціальну компетентність СКО7 і відповідний ПР19 (протокол засідання кафедри №13 від 2 червня 2022 р.). Інший стейкхолдер Рада міжнародних наукових досліджень та обмінів IREX підтримав викладачів та здобувачів ОП в реалізації грантового проекту «Вивчай та

розрізняй: інфо-медійна грамотність» (<http://surl.li/ektqj>), унаслідок чого був набутий новий практичний досвід з медіаграмотності, що знайшло відображення в ОК.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі ОП «Журналістика» та її ПРН визначено з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці, чому сприяє тісна співпраця НПП з представниками професійної спільноти та роботодавцями регіону, які, реагуючи на опитування щодо спеціальних компетентностей здобувачів, одностайно відповіли, що найважливішою є СК03 «Здатність створювати грамотний медіапродукт». Їй відповідає ПР15. Тому в ОП є ОК3,4,8,10,11,12,15,16,20,21,24,27,31,32,33,34,35,42,43,53, сукупно спроможні сформувати ПР15. Відгуки роботодавців (<https://kjourn.pnu.edu.ua/робота-зі-стейкхолдерами>) свідчать, що в ОП враховано тенденції ринку праці їхнього регіону. Регіональні особливості та галузевий контекст знайшли відображення у формуванні тематики кваліфікаційних робіт (<http://surl.li/ektttd>). ОК16,27,32,33,34 та інші готують здобувачів до професійної діяльності в усіх ЗМІ регіону (<http://surl.li/enqat>). Формуючи цілі та ПРН своєї ОП група забезпечення ретельно дослідила досвід освітніх програм із журналістики провідних ЗВО України, як-от Львівського національного університету ім. Івана Франка, Київського університету імені Бориса Грінченка, Сумського державного університету, Тернопільського державного університету ім. Миколи Гнатюка тощо. Було звернено увагу на те, що певні ОК (Пресова журналістика; Радіожурналістика; Тележурналістика; Інтернетжурналістика; Медіаправо) з певними модифікаціями в назвах наявні в усіх розглянутих ОП. Ці ОК склали основу навчального плану. ЗКО5 «Навички використання інформації і комунікаційних технологій» і ПР05 також з'явилися в ОП з урахуванням досвіду творців аналогічних програм. ПР05 покликаний забезпечити ОК22,26,27,32,33,34,36,37,40,41,42,53. Разом з тим укладачі ОП збагатили її новітніми ОК, інспірованими викликами часу, як-от ОК «Інформаційна політика воєнного часу», і спрямували ПРН ОП на формування практичних навичок та здатність здобувачів освіти до швидкої адаптації в умовах постійних змін. У цьому їм допоміг досвід іноземних колег. Так, під час стажування і читання лекцій в Інституті європейської культури Університету імені Адама Міцкевича (Польща, 2018) Г.І. Марчук обговорювала особливості освітньої програми з фахівцями спеціальності «Європейська комунікація», з якими укладено угоду про співпрацю (<https://cutt.ly/jhPmOzp>). Аналіз збігів і відмінностей цих двох ОП став предметом повторного розгляду в 2022 році на засіданні кафедри (<https://wnpid.amu.edu.pl/en/current-students/programme>).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

У 2019 році освітня програма була переглянута й узгоджена зі стандартом вищої освіти спеціальності Об1 «Журналістика» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchaosvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/061-Zhurnalistyka-bakalavr.28.07-1.pdf>). У цьому можна переконатись, проаналізувавши матрицю відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/10/061-OP-Zhurnalistyka-2022-bak-.pdf>). Приводячи освітню програму у відповідність до стандарту, у неї було внесено всі компетентності та програмні результати, передбачені стандартом вищої освіти. Оновлену ОП уведено в дію 2 вересня 2019 року. Кожен освітній компонент її має свої ПРН. Наприклад, ОК «Соціальні комунікації» формує СК02, СК03 і покликаний досягти ПР01, ПР02, ПР14, ПР15. Реалізація усіх програмних результатів навчання передбачена за рахунок обов'язкових освітніх компонентів. Вибіркові ОК доповнюють і поглиблюють ці результати. Крім ПРН, рекомендованих стандартом вищої освіти, на засіданні кафедри журналістики (протокол №12 від 27 травня 2022 р.) були додатково введені ПР19 «Застосовувати міжнародні журналістські стандарти, принципи журналістської етики, національні етичні норми, етикетні правила на різних етапах професійної діяльності» та ПР20 «Застосовувати у практичній діяльності інформацію про основні періоди розвитку і напрями журналістської науки, її складники й понятійний апарат». На думку експертної групи, формування ПР20 потребує корегування (про це детально в критерії б). Отже, комплекс обов'язкових освітніх компонентів ОП забезпечує досягнення всіх програмних результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за спеціальністю Об1 «Журналістика» (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchaosvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/061-Zhurnalistyka-bakalavr.28.07-1.pdf>).

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Формування цілей та програмних результатів навчання за освітньою програмою «Журналістика» у Прикарпатському національному університеті ім. Василя Стефаника постійно перебуває у фокусі уваги внутрішніх

та зовнішніх стейкхолдерів, пропозиції і потреби яких максимально враховуються.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Сформульована групою забезпечення ОП унікальність не вирізняє освітню програму «Журналістика» ПНУ ім. Василя Стефаника з-поміж аналогічних ОП. Тому рекомендуємо звернути увагу на притаманну ОП самобутність, яка полягає у спрямуванні її на політичну журналістику, що підтримано академічною кваліфікацією викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, і наповненням освітніх компонентів.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Виявлені слабкі сторони освітньої програми не мають системного характеру і легко можуть бути подолані, а її переваги (чіткість сформульованих цілей, урахування позицій та потреб стейкхолдерів, тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці, відповідність стандарту вищої освіти) переконали експертну групу в констатованому рівні В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП «Журналістика» (2022) становить 240 кредитів ЄКТС, з яких 60 кредитів (25 %) відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти, що відповідає вимогам Закону «Про вищу освіту» та стандарту вищої освіти за спеціальністю Об1 «Журналістика».

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз освітньої програми засвідчує в цілому її логічну структурованість. Обов'язкові освітні компоненти ОП дозволяють досягти ПРН, які корелюються із загальними, спеціальними (фаховими та програмними) компетентностями. ОК в більшості відповідають заявленим програмним компетентностям та результатам навчання. Проте послідовність вивчення ОК потребує збалансованості. Так, мовна підготовка за ОК3, ОК4, ОК20, ОК24 відповідно до навчального плану розпочинається лише з 4 семестру, при цьому дисципліни фахового спрямування, які мали б бути логічно пов'язані з вивченням мови, викладаються вже з першого семестру. Також нелогічним виглядає вивчення лише протягом одного семестру англійської (ОК9) та польської (ОК7) мов. На цьому зауважують і випускники ОП. Як позитив хочеться відзначити вивчення дисциплін літературного спрямування протягом усього періоду навчання (ОК2, ОК8, ОК17, ОК21, ОК35).

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП загалом відповідає предметній області. ОП в основному зорієнтована на універсальну журналістику. Освітні компоненти, які складають зміст ОП, мають безпосередній зв'язок з галуззю. Програмні результати навчання за ОП досягаються набором логічно вибудованих освітніх компонентів, які доповнюються вибірковыми дисциплінами за фахом. Нелогічним, на думку ЕГ, є об'єднання в одну дисципліну «Організація роботи пресслужб та інформаційних агентств» (ОК23) різних за своєю специфікою видів інформаційної діяльності. Також не вистачає предметів з менеджменту журналістської роботи. Хоча у вибіркового дисциплінах і є предмет «Видавничий менеджмент», він в повній мірі не відображає специфіку організації роботи редакцій в різних видах медіа. За словами випускників, також варто було б увести дисципліну «Журналістика даних». При цьому варто зазначити, що

завдяки тісній співпраці зі стейкхолдерами ОП в цьому році отримала дуже актуальну дисципліну «Інформаційна політика воєнного часу» (ОК38).

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Зміст ОП, навчального плану, зустрічі зі здобувачами засвідчують, що структура програми передбачає можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії. Здобувачам надається право вибору дисциплін обсягом 60 кредитів ЄКТС (що становить 25% від загального обсягу) та відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту». Формування індивідуальної освітньої траєкторії відбувається відповідно до Положення про реалізацію права здобувачів вищої освіти на вільний вибір освітніх компонент (<http://surl.li/cyvgq>) Вибіркові дисципліни ОП передбачають поглиблення програмних компетентностей (спеціальних і фахових). Каталог вибірових дисциплін (<http://surl.li/emcrw>) робочі програми та силабуси (<http://surl.li/emcra>) розміщені у відкритому доступі. Здобувачі підтвердили, що ознайомлені з процедурою вибору дисциплін. Проте, із розмови зі студентами склалася думка, що вони не зовсім поінформовані про можливість вибору дисциплін з інших ОП, хоча вона прописана у вищезгаданому Положенні.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Організація та порядок проведення практичної підготовки регулюється Положенням про організацію та проведення практики студентів (https://vnp.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/128/2018/05/pol_pro.pdf). Відповідно до Положення, види практики за кожним напрямом (спеціальністю), їх тривалість і терміни проведення визначаються ОП підготовки фахівців, що відображається відповідно в навчальних планах і графіках навчального процесу. Практика може бути: навчальна, виробнича та переддипломна. На ОП «Журналістика» передбачено 27 кредитів ЄКТС на три види практики: навчальну (6 кредитів), виробничу телевізійну (9 кредитів) та фахову виробничу (12 кредитів), відповідно у 4, 6 та 8 семестрах. Здобувачі можуть пройти практику в 36 (загальнонаціональних та місцевих) ЗМІ, з якими укладені угоди (<http://surl.li/emaex>). Під час зустрічі здобувачі вищої освіти повідомили, що вони мають можливість самостійно обирати місце практики або обирати з бази практики, яка сформована на кафедрі. У програмах практик визначено види робіт і завдання, які повинні виконати здобувачі освіти, вимоги до звіту про проходження практики та особливості його оцінювання. (<http://surl.li/emcra>). Практична підготовка здобувачів освіти також передбачена РНП з фахових дисциплін: ОК11, ОК15, ОК16, ОК26, ОК27, ОК31, ОК32, ОК33, ОК34, ОК36, ВК46, ВК47, ВК48, ВК50, ВК51, де запланована робота над творчими проєктами, виконання професійно-орієнтованих завдань, спілкування з професійними журналістами.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Освітня програма «Журналістика» передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям. Під час навчання соціальні навички формуються шляхом застосування інтерактивних форм навчання: рольові ігри, проєктна робота, діалогова взаємодія, дискусії. Окремі дисципліни, формують загальні компетентності, які найбільше сприяють набуттю соціальних навичок: «Історія української культури: літературно-мистецький дискурс», «Філософія», «Польська мова», тощо. Розвитку критичного мислення, толерантності, креативності, здобувачів сприяють представлені в ОП фахові освітні компоненти. Зокрема, «Журналістська етика» вчить дотриманню морально-етичних норм; «Культура усного публічного мовлення» забезпечує навички публічного мовлення; дисципліна «Суспільно-політичні студії» знайомить з основами політичної грамотності. На формування soft skills впливає навчання за програмами неформальної освіти. Під час проведення зустрічі, здобувачі вищої освіти зазначили, що беруть участь у різного роду конкурсах, тренінгах за фахом, що також надає можливість продемонструвати навички комунікації та впевнено відстоювати свою точку зору. Цьому також сприяє участь у роботі органів студентського самоврядування та волонтерській діяльності.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт за спеціальністю Об1 «Журналістика» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є

відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг фактичного навантаження здобувачів є оптимальним для досягнення ПРН. Тижневе аудиторне навантаження здобувача вищої освіти першого (бакалаврського) рівня на програмі становить від 20 до 22 годин. Час для самостійної роботи регламентується робочим навчальним планом і становить 2/3 загального обсягу навчального часу здобувача вищої освіти, відведеного для вивчення конкретної дисципліни. Зміст самостійної роботи здобувача вищої освіти за конкретною навчальною дисципліною визначається її програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками НПП. Організація освітнього процесу здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/polozhennia-pro-OOP.pdf>).

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Організація освітнього процесу за дуальною формою освіти за ОП «Журналістика» за першим (бакалаврським) рівнем не здійснюється. Однак елементи дуальної освіти все ж використовуються під час занять запрошених практиків (Андрія Русиняка, Ігоря Дебенка, Галини Держипільської та інших) і в процесі проходження виробничих практик. Нормативним підґрунтям для застосування такої форми навчання є Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<http://surl.li/bgf pz>).

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

У цілому освітня програма відповідає вимогам законодавства щодо обсягів навчального навантаження, передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії. Структура і наповнення ОП дозволяє досягнути цілей та ПРН, здобути практичну підготовку для професійної діяльності. Програма протягом реалізації постійно розвивається та удосконалюється, про це свідчать всі стейкхолдери: здобувачі, випускники, роботодавці. В ОП закладено хорошу систему практичної підготовки, на що вказують не лише різні види практики у медіа, а й фахова підготовка під час аудиторних занять за участі журналістів-практиків місцевих ЗМІ.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Нелогічним виглядає викладання іноземних мов – англійської та польської лише протягом одного семестру, також варто говорити про алогічність початку викладання компонентів мовної підготовки з 4 семестру. Потребує вдосконалення система вибору дисциплін за індивідуальною траєкторією. Наразі здобувачі не мають змоги вибирати предмети за іншими спеціальностями, хоч така можливість прописана нормативними документами університету. Також ЕГ рекомендує осучаснити назви ОК.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Враховуючи сильні та слабкі сторони ОП та керуючись підходом ЗВО, орієнтованим на удосконалення, освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 2 з недоліками, що не є суттєвими. Зазначені недоліки і слабкі сторони можуть бути швидко усунуті шляхом здійснення організаційних заходів.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Зважаючи на обставини воєнного часу, Міністерством освіти і науки України наразі ще не затверджено Порядок прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2023 році. Тому університетами також не сформовано своїх Правил прийому. Правила прийому до Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника у 2022 році опубліковано на офіційному сайті університету (<http://surl.li/ekzbw>). Також на сторінці Приймальної комісії (<https://admission.pnu.edu.ua/>) абітурієнти можуть ознайомитися з інформацією від МОН щодо щорічних вступних випробувань, які відбуватимуться у формі національного мультипредметного тесту (НМТ). Вступників 2023 року також попереджено, що Правила 2022 року не є актуальними, але вони мають змогу ознайомитися з архівом минулорічної вступної кампанії.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Оскільки у 2022 році вступники на всі освітні програми склали однаковий набір предметів – українську мову, математику та історію України, для ОП «Журналістика» було передбачено вагові коефіцієнти для цих предметів – 0,45, 0,3, та 0,25 відповідно. Вступники мали змогу подавати результати ЗНО 2019, 2020 та 2021 року з української мови, історії України, та третього предмету на вибір з переліку (математика, біологія, географія, фізика, хімія). До результатів цих предметів також застосовувались вагові коефіцієнти – 0,45, 0,3, та 0,25 відповідно. Також обов'язковим для вступу був мотиваційний лист. Спеціальність 061 «Журналістика» у 2022 році була віднесена до кон'юнктурних, тому вступ на навчання за кошти фізичних та/або юридичних осіб не передбачав зарахування лише за результатами розгляду мотиваційного листа. За словами відповідального секретаря Приймальної комісії Едуарда Лапковського, університет не застосовував інших додаткових обмежувальних критеріїв. Тому мінімальний конкурсний бал вступника становив 100 балів.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, регламентуються Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<http://surl.li/fajnn>) та Положенням про порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<http://surl.li/fmvl>). Визнання результатів навчання здійснюється на основі Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ECTS). Порівняння обсягу навчального навантаження під час здобуття вищої освіти в межах програми академічної мобільності ґрунтується на зіставленні результатів навчання, яких було досягнуто здобувачем вищої освіти у партнерському закладі, та результатів навчання, запланованих освітньою програмою університету. Результати навчання, отримані здобувачем в інших ЗВО перезараховуються на підставі документа, завіреного в установленому порядку в іншому університеті. Наразі студенти ОП «Журналістика» не мали досвіду академічної мобільності, а зарахування результатів отриманих в інших закладах освіти при переведенні студентів здійснювалося у двох випадках, про що зазначено у відомостях із самооцінювання.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів неформальної освіти регламентується Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>). Відповідно до цього документу, здобувачі освіти можуть зарахувати отримані під час проходження курсів та тренінгів, результати повністю або частково. Для цього здобувач подає заяву на ім'я декана, який створює експертну комісію відповідної кафедри, що розглядає подані документи і робить висновок про зарахування чи відмову. З початком пандемії коронавірусу та повномасштабного вторгнення РФ на територію України для українців було надано можливість скористатися низкою курсів на онлайн-платформах Coursera, Prometheus, EdEra, VUMonline, чим і скористалися здобувачі освіти ОП «Журналістика». Також Університет надає можливість проведення подібних тренінгів на базі студентського простору Paragraph (<https://paragraph.if.ua>), Центру інноваційних освітніх технологій «PNU EcoSystem» (<https://ciot.pnu.edu.ua/>) та Проектно-освітнього центру «Агенти змін» (<https://agentyzmin.pnu.edu.ua/>). Це також підтвердили студенти під час зустрічі, зокрема Юлія Щербій (4 курс), Ольга Бабенко (3 курс) та інші.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Чіткі та доступні для розуміння потенційними вступниками правила прийому на ОП, що не містять дискримінаційних положень. Окреслені порядок визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності, та правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Суттєвих недоліків не виявлено. Рекомендовано посилити роботу щодо інформування про доступні програми академічної мобільності та можливості участі здобувачів у них, зважаючи на збільшення фінансування для України цього напрямку Європейським Союзом.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Беручи до уваги всі позитивні практики ОП «Журналістика», чіткі й зрозумілі Правила прийому, розроблені положення щодо врахування результатів неформальної освіти та участі у програмах академічної мобільності, а також враховуючи некритичність зазначених рекомендацій, що можуть бути втілені в короткі терміни, зазначаємо рівень відповідності Критерію В.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Під час ознайомлення з відомостями СО та університетськими документами, у розмовах із керівництвом, викладачами та здобувачами з'ясовано, що на ОП застосовуються традиційні та інноваційні методи й форми проведення навчальних занять: тренінги, кейси, дебати, проектний метод, творчі і групові завдання, ігрові, мультимедійні технології. За словами студенток Юлії Щербій (4 к) та Ольги Бабенко (3 к), викладання фахових предметів відбувається у формі ігор, або виконання групових завдань, під час яких засвоюються необхідні навички. Так, на першому курсі під час дисципліни «Газетно-журнальне виробництво» здобувачі створюють власні друковані видання – газети чи журнали. На парах з «Радіовиробництва» – записуються подкасти та створюються репортажі для студентського радіо, що транслюється на перервах між парами та має онлайн-мовлення. Денис Лужний (3 к) відзначив залучення журналістів-практиків до освітнього процесу, які читають як повні курси, так і разові майстеркласи чи тренінги. (<http://surl.li/fajod>, <http://surl.li/fajoo>, <https://kjourn.pnu.edu.ua/1579-2/>). ЕГ переконалася, що ці форми і методи сприяють досягненню програмних результатів навчання. В Університеті та на кафедрі журналістики, зокрема, пропагується студентоцентризм. Студенти ОП та представники органів самоврядування університету впевнені, що є суб'єктами освітнього процесу, бо беруть участь в обговоренні якості навчання, в роботі з розробки проектів ОП, покращенні викладання уже наявних предметів. Здобувачі проходять щосеместрове опитування з моніторингу якості викладання дисциплін від НМЦ дистанційного навчання і моніторингу освітньої діяльності (<http://surl.li/dkjld>). Також здобувачі відзначають, що принцип студентоцентризму присутній при виборі місця практики, тем курсових робіт, обрання вибіркового дисциплін (Христина Мартинюк, Христина Тодорук, Юлія Щербій, Анастасія Стецькович). Здобувачі мають право на формування індивідуальної освітньої траєкторії, заснованої на принципах академічної свободи, що закріплено в Положенні про реалізацію права здобувачів вищої освіти на вільний вибір освітніх компонент (<http://surl.li/cyvgq>), Положенні про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу (<http://surl.li/dyqbf>), Положенні про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти (<http://surl.li/dzryl>), Положенні про академічну мобільність учасників освітнього процесу (<http://surl.li/jjlg>). Однак, за словами студентів та випускників, вибірковість предметів обмежена лише дисциплінами своєї спеціальності. Як запевнив проректор Сергій Шарин, наразі завершується процес уведення в експлуатацію електронного кабінету студента, що дасть змогу усім здобувачам вільного вибору дисциплін з будь-якої ОП відповідного освітнього рівня.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Учасники освітнього процесу мають змогу ознайомитися з інформацією щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання за кожною дисципліною ОП у робочих навчальних програмах або силабусах, які розміщено на сайті кафедри у вільному доступі (<http://surl.li/emcra>). За інформацією з відомостей самооцінювання, розмов з викладачами та студентами, така інформація подається на перших парах навчальних дисциплін та зберігається в системі дистанційного навчання D-learn (<https://d-learn.pro/>), де студенти також можуть бачити свої результати упродовж курсу, туди ж викладаються матеріали для опрацювання в асинхронному режимі. Крім цього у системі дистанційного навчання відбуваються моніторингові опитування щодо якості викладання дисциплін. Також в університеті реалізована система електронного розкладу (<https://asu.pnu.edu.ua/search-groups.html>).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Незважаючи на практичну направленість ОП «Журналістика», викладачі намагаються залучити студентів до наукової діяльності. На кафедрі діють 4 наукові гуртки: «Професійна етика журналіста», «Мовна культура журналіста», «Науково-популярна журналістика», «Суспільно-політичні студії». Здобувачі освіти, які виявили схильність до наукової роботи, мають можливість брати участь в університетських наукових конференціях з можливістю публікації результатів досліджень у студентському науковому віснику «Єврика» (<http://surl.li/eosxl/>), всеукраїнських та міжнародних конференціях, наукових конкурсах. Зокрема, у 2019 році студентки ОП Юлія Чичель стала призеркою всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з журналістики, а Ілона Аніщукова та Алла Павлуцька отримали стипендії «Завтра.UA». (<http://surl.li/emewf>). Студенти також були залучені до реалізації грантової програми «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність» (вересень 2020 р. – лютий 2021 р.) від Міжнародної організації (IREX). За результатами згаданого проєкту до робочих навчальних програм з дисциплін фахового спрямування було внесено елементи вивчення і дослідження медіаграмотності. Сприяють розвитку дослідницьких навичок і написання курсових робіт та пояснювальної записки до бакалаврської роботи. Для цього до структури ОП включено предмет «Основи наукових досліджень та академічна доброчесність». Також більш наукове спрямування мають предмети: «Комунікаційні технології», «Соціальні комунікації» та «Медіакритика», які можуть надихнути студентів до цікавих досліджень у сфері комунікацій. Як з'ясувалося під час зустрічі зі здобувачами освіти та зі студентським активом, усі учасники освітнього процесу достатньо поінформовані про можливості долучитися до науково-дослідної діяльності університету.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

У результаті аналізу відомостей самооцінювання, спілкування з викладацьким складом та іншими учасниками освітнього процесу, опрацювання документів про дослідницьку роботу викладачів кафедри та програм навчальних дисциплін, вдалося з'ясувати, що наукові напрацювання НПП використовуються ними у викладацькій діяльності, що допомагає тримати руку на пульсі основних трендів у галузі. Зокрема, професор Олександр Холод використовує результати своїх досліджень у курсах «Комунікаційні технології» та «Соціальні комунікації». Доцентка Наталія Марчук, яка займається дослідженнями піар-діяльності та політтехнологіями, послуговується своїми напрацюваннями під час читання курсів «Суспільно-політичні студії» та «Піар і медіа-брендинг», доцентка Галина Пристай застосовує свої досягнення з видавничої діяльності у курсах «Газетно-журнальне виробництво» і «Видавничий менеджмент». Доцентка Соломія Хороб застосовує новітні тренди при викладанні «Сучасної публіцистики» та «Літературного стилю». І хоча за нормативним документами університету (<http://surl.li/fammy>) перегляд освітніх програм варто здійснювати не частіше ніж один раз на 3 роки, та оновлення окремих компонентів дозволено щорічно. На це впливають зміни у галузі, опитування студентів, відгуки випускників та роботодавців. Проте ЕГ рекомендує уважніше переглянути робочі навчальні програми дисциплін на предмет повторення тематики лекційних та практичних/семінарських/лабораторних занять. Зокрема, ОК10 і ОК15, ОК13 і ОК16.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника має угоди з 70 освітніми установами з 21 країни світу. Найбільше із польськими ЗВО – 26, на другому місці університети Чеської республіки – 6 угод, а на третьому – ЗВО Китайської народної республіки – 5 угод. (<http://surl.li/ggcq>). Для забезпечення права учасників освітнього процесу на академічну мобільність розроблено відповідне Положення (<http://surl.li/fajnn>), а також Положенням про стажування та підвищення кваліфікації наукових, педагогічних і науково-педагогічних працівників (https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/210_06.04.2020.pdf). Під час зустрічей з представниками відділу міжнародних зв'язків, НПП кафедри, студентами-журналістами й студактивом університету було з'ясовано, що в ПНУ імені Стефаника академічна мобільність студентів в основному здійснюється за угодами між університетами-

партнерами. Також є можливості академічності за програмами Erasmus+. Наразі жоден зі студентів ОП «Журналістика» ще не скористався подібним обміном. Але прикладом закордонного стажування може бути участь у серпні 2022 року студенток з курсу Ольги Бабенко та Христини Нановської у Літній журналістській школі Карла Гавличка Боровського (Гавличкув-Брод, Чехія). На відміну від студентів, НПП кафедри доволі часто беруть участь у міжнародних проєктах. Стажування за програмою Erasmus+ Staff Mobility for Teaching and Training Mobility agreement between Vasyl Stefanyk Precarpathian National University and University of Opole (Польща) пройшла Наталія Марчук. Галина Пристай та Соломія Хороб стажувалися в Білостоцькому університеті (Польща). Ганна Марчук у філії Університету Міцкевича в Гнезно (Польща). У Варшавському університеті пройшла стажування Руслана Савчук. Мають міжнародне стажування і Тетяна Шлемкевич та Наталія Шотурма. Відповідно до Стратегії інтернаціоналізації (<http://surl.li/fajub>) кафедра має співпрацю з Інститутом європейської культури Університету імені Адама Міцкевича у Познані, що розташований у Гнезно. Підписано угоду про подвійне дипломування за програмою «Європейські комунікації». Також працівники кафедри залучені до співпраці з колегами Університету Східної Англії у рамках ініціативи Twinning. Університет активно залучає іноземних професорів для читання гостьових лекцій. На жаль, такого досвіду поки немає у межах ОП «Журналістика». Також кафедрі та її відділу міжнародних зв'язків варто звернути увагу на інформування учасників освітнього процесу про можливості кредитної мобільності, зокрема, за програмами Erasmus+, оскільки здобувачі освіти погано поінформовані у цьому питанні.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Застосування інноваційних методів і форм проведення занять, зокрема, проєктного навчання у дисциплінах професійного циклу та залучення журналістів-практиків до освітнього процесу сприяє кращому освоєнню здобувачами творчих і прикладних навичок. Студентоцентроване навчання – здобувачі освіти залучаються до освітнього процесу як його суб'єкти: мають право вносити свої пропозиції щодо змін та покращення змісту і форм навчання; за результатами опитування студентів впроваджуються нові предмети, або ж поліпшуються програми наявних. В умовах останніх років, пандемії та повномасштабної війни, застосування платформи дистанційного навчання D-learn сприяло налагодженню безперервного освітнього процесу та слугує допоміжним інструментом у комунікаціях між викладачами та студентами. Не зважаючи на практичну направленість ОП «Журналістика», викладачі і студенти залучені до наукової діяльності, а результати їхніх досліджень сприяють удосконаленню змісту освіти згаданої ОП. Підвищенню конкурентоздатності на ринку вищої освіти України також допомагає і впровадження стратегії інтернаціоналізації в освітню та наукову діяльність університету й кафедри журналістики зокрема.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Незважаючи на майже щорічне внесення змін до освітніх компонентів, все ж варто звернути увагу на дубляж тем у програмах професійного спрямування. При забезпеченні формування індивідуальної освітньої траєкторії необхідно надати фактичну можливість здобувачам освіти право вибору дисциплін з інших освітніх програм відповідного ступеня. На ОП «Журналістика» не достатньо добре працюють програми академічної мобільності студентів. Частково це пов'язано з тим, що студентам пропонуються лише програми обміну з університетами-партнерами, які потребують значних матеріальних витрат. При цьому студенти не ознайомлені з міжнародними програмами кредитної мобільності, зокрема, Erasmus+. Тому варто більше звернути уваги і кафедри, і відділу міжнародних зв'язків університету на інформування студентів про такі можливості.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Зважаючи на наведені сильні сторони і позитивні практики навчання і викладання за ОП, виявлені незначні недоліки у контексті Критерію 4, експертна група дійшла висновку, що ОП «Журналістика» відповідає рівню В за цим критерієм, оскільки зазначені слабкі сторони не знижують якості підготовки бакалаврів, висловлені ЕГ пропозиції мають рекомендаційний характер та можуть бути впроваджені при подальшому внесенні змін до програми.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Відповідно до цього критерію та на основі наданих документів гарантом ОП, а саме “Звіт про результати опитування ОП “Журналістика” щодо якості викладання предметів”, було встановлено, що від загальної кількості 100% студентів, 96,65% здобувачів вищої освіти показують досягнення в результатах навчання з різних дисциплін, так як академічний персонал надає студентам всю інформацію щодо форм контрольних заходів та відповідних критеріїв оцінювання заздалегідь, тим самим спонукаючи студентів університету слідкувати за усіма компонентами ОП в цілому.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форми атестації включають моніторинг знань за допомогою поточного, контрольного, семестрового, підсумкового зрізу знань, що закріплено відповідним положенням Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, а саме Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти (https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Форми контрольних заходів дозволяють забезпечити відповідну роботу екзаменаторів під час проведення зрізу знань здобувачів вищої освіти та врегулювати конфлікти інтересів, що прописано у відповідних документах: Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<http://surl.li/yoni>). У ЗВО має чинність документ “Кодекс честі” <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/Кодекс-честі-ПНУ-2021.pdf>, що запобігає порушенню морально-етичних правил поведінки та створенню неприйнятних ситуацій під час проходження контрольних заходів зрізу знань здобувачів вищої освіти.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Студенти проінформовані про правила щодо порушення академічної доброчесності та популяризації її дотримання, затверджуючи це відповідними документами: Положенні про запобігання академічному плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобіганняакадемічному-плагіату.pdf>, Положенні про Комісію з питань етики та академічної доброчесності <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-Комісію-з-питань-етики-таакадемічної-доброчесності.pdf>, Кодексі честі <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/Кодекс-честі-ПНУ2021.pdf>. Також функціонує відділ запобігання та виявлення корупції (<https://vzv.pnu.edu.ua/>), функціонує гаряча лінія та зворотній зв'язок через електронну пошту з ректором ЗВО (<https://pnu.edu.ua/тест-2/>). Щодо використання технологічних рішень ЗВО як засіб протидії, даний заклад є учасником проєкту «SAIUP» – проєкт сприяння академічній доброчесності в Україні, а також для перевірки університет використовує системи такі як Unicheck <https://unicheck.com/> та Plagiat.pl <https://plagiat.pl>, які рекомендовано МОН України. Однак, в ході розмови зі студентами та випускниками ЗВО було відмічено, що питання академічної доброчесності потрібно доопрацювати та закріпити додатковими заняттями та тренінгами з метою протидії та покращення загальних результатів у ході виконання наукових робіт.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Варто відзначити такі позитивні сторони практики Критерія 5: відповідність завдань Критерію 5 до закріплених положень та документів ЗВО, заходи по відношенню до здобувачів вищої освіти за виявлення подібності у студентській роботі, лояльність викладачів ЗВО щодо перескладання предмету у разі виявлення плагіату без

відрахування (без державного фінансування), функціонування “Кодексу честі”<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/Кодекс-честі-ПНУ-2021.pdf>, відповідність Стандарту вищої освіти за спеціальністю 061 «Журналістика» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/061-Zhurnalistykabakalavr.28.07-1.pdf>).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Рекомендовано: регулярна робота зі студентами, проведення тренінгів, перегляд навчальних відео та ознайомлення здобувачів вищого навчального закладу із результатами схожості робіт під час студентських завдань при зрізі знань різного типу (поточного, контрольного, семестрового), введення міні-курсу щодо вирішення проблем, з якими стикається студент під час виконання своїх робіт та бажанням порушити діючу академічну доброчесність.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

За Критерієм 5 освітня програма відповідає рівню В. У цьому експертну групу переконали сильні її сторони, а саме чіткість, зрозумілість форм контрольних заходів, форм атестації здобувачів вищої освіти, процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів та ін. Разом з тим за Критерієм 5 ОП потребує незначних доопрацювань.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Реалізацію ОП здійснює колектив викладачів. Холод О.М., д-р філол. н. (спец. 10.01.08 «Журналістика»), доц., проф. каф., академік Міжнародної академії наук педагогічної освіти, зав. кафедри. Стаж – 25 р. Забезпечує 6 ОК ОП: Теорія журналістики та ін., викладання яких підтримане публікаціями викладача, серед них три в наукометричній базі Scopus. Потятиник Б.В., д-р філол. н. (спец. 10.01.08 «Журналістика»), проф. (сумісництво). Член НСЖУ. Стаж – 32 р. Забезпечує ОК «Медіакритика», що вмотивовано відповідними публікаціями. Марчук Г.І., к. філол. н., доц., проф. каф., член НСЖУ. Стаж – 21 р. Забезпечує ОК «Основи наукових досліджень та академічна доброчесність», маючи для того необхідні публікації. Копистинська І.М., к. філол. н. (спец. 10.01.08 «Журналістика»), доц., гарант ОП, журналіст-практик (23 р.). Стаж – 14 р. Забезпечує 4 ОК ОП (Радіовиробництво та ін.), основна проблематика яких відображена в публікаціях викладача. Пристай Г.І., к. н. із соц. ком., доц., член НСЖУ. Стаж – 4 р. Викладач 3 ОК (Газетно-журнальне виробництво та ін.), що знайшли відображення у відповідних публікаціях. Савчук Р.Л., к. філол. н., доц., член НСЖУ. Стаж – 8 р. Забезпечує 4 ОК ОП (Мова ЗМІ та ін.), маючи необхідні публікації, зокрема й дві в наукометричній базі Web of Science. Шотурма Н.В., к. політ. н., доц., член НСЖУ. Стаж – 5 р. Викладає 3 ОК ОП (Фотожурналістика та ін.) з відповідним публікаційним забезпеченням, зокрема й у наукометричній базі Web of Science (3 статті). Марчук Н.В., к. політ. н., доц., член НСЖУ. Стаж – 8 р. Забезпечує 2 ОК ОП (Суспільно-політичні студії та ін.), викладання яких підтримане публікаціями, з-поміж них одна в наукометричній базі Web of Science. Хороб С.С., к. філол. н., доц., член НСЖУ. Стаж – 6 р. Викладач 3 ОК ОП (Сучасна публіцистика та ін.) з відповідним публікаційним забезпеченням (з-поміж іншого одна стаття в наукометричній базі Web of Science). Шлемкевич Т.В., к. політ. н., асист. Стаж – 1 р. Забезпечує 2 ОК (Новітні медіа тощо), маючи необхідні публікації, зокрема й одну в наукометричній базі. Дебенко І.Б., к. політ. н., доц. (сумісництво), журналіст-практик. Викладає 2 ОК ОП (Медіабезпека тощо) із достатньою публікаційною активністю. Русиняк А.І., к. політ. н., асист. (сумісництво), журналіст-практик, Заслужений журналіст України. Стаж – 6 р. Забезпечує ОК «Телевиробництво», має відповідні публікації. Над реалізацією ОП працюють такі внутрішні сумісники: Голод Р.Б., д-р філол. н., проф.; Козлик І.В., д-р філол. н., проф.; Іванишин Н.Я., к. філол. н., доц.; Нич О.Б., к. пед. н., доц.; Лазарович О.М., к. філол. н., доц.; Мицан Д.М., к. філол. н., доц.; Корпало О.Р., к. філол. н., доц.; Паска Б.В., к. іст. н., асист.; Даниляк Р.П., к. філос. н., доц. Таким чином, освітню діяльність за ОП «Журналістика» здійснюють 4 доктори наук, 17 кандидатів наук. Усі викладачі мають публікації для забезпечення відповідних ОК.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Результати експертизи засвідчили, що конкурсний добір викладачів у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника дозволяє успішно реалізувати ОП «Журналістика». Цьому сприяють відповідні документи ЗВО: Положення «Про порядок заміщення посад НПП» (<http://surl.li/czimo>) та Положення «Про конкурсну комісію університету щодо заміщення вакантних посад НПП» (<http://surl.li/ysib>). Дотримуючись принципів законності, гласності, відкритості, ЗВО проводить обговорення кандидатур на заміщення вакантних посад на засіданні кафедри в їх присутності. До уваги беруться досягнення претендентів у викладацькій, науковій, громадській діяльності. Враховуються також результати опитування здобувачів вищої освіти (<http://poll.pu.if.ua>), рівень проведення відкритої пари в присутності представника центру забезпечення якості. Створюється конкурсна комісія на чолі з ректором з подальшим його підписом на документі, що резюмує процес заміщення вакантних посад НПП. Для забезпечення необхідного рівня професіоналізму функціонує також Порядок розподілу навчальних дисциплін між науково-педагогічними працівниками кафедр університету (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/05/Poriadok-rozpodily-dustsuplin-mizh-NPP.pdf>). Варому роль у цьому процесі відіграють результати моніторингу дисциплін, який постійно організовується навчально-науковим центром дистанційного навчання та моніторингу освітньої діяльності. Науково-педагогічні працівники, які забезпечують реалізацію ОП «Журналістика», мають відповідну освітню та/або професійну кваліфікацію для викладання освітніх компонентів, не менше одного показника з пункту 37 Ліцензійних умов і не менше чотирьох досягнень у професійній діяльності щодо ОК з перелічених у пункті 38 Ліцензійних умов за останні п'ять років.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника досить широко залучає роботодавців до процесу викладання за ОП «Журналістика». Звернімо увагу на те, що ця діяльність настільки наполеглива й цілеспрямована, що роботодавці поступово переходять до співпраці із ЗВО на постійній основі. Саме так сталося з гарантом освітньої програми Копистинською І.М. Активно долучаючись до процесу викладання з позицій роботодавця, Ірина Михайлівна відчула своє покликання в педагогічній діяльності і стала працювати в університеті на постійній основі, на щастя для ОП. Адже І.М. Копистинська має 23-річний досвід роботи в друкованих ЗМІ, на радіо й телебаченні. Свою стратегію співпраці з роботодавцями ЗВО вибудовує з пресупозицією того, що «саме роботодавці є тією складовою навчального процесу, яка забезпечує і зміст освіти, і робочі місця для випускників» (Відомості про самооцінювання ОП, ст. 16). Тому в рамках угод про співпрацю з провідними ЗМІ області (<http://surl.li/emaex>) потенційних роботодавців запрошують на відкриті засідання кафедри для обговорення особливостей організації та реалізації освітньої програми, можливостей для її оновлення, модернізації; з'ясування локацій і дат проходження практики студентами, а також кількості можливих місць. Окрім того, роботодавці безпосередньо викладають освітні компоненти цієї ОП, беруть участь у публічних захистах кваліфікаційних робіт здобувачами першого рівня вищої освіти. Багато випускників освітньої програми залишаються після практики працювати у ЗМІ. Значна їх кількість працевлаштовується на запрошення роботодавців. Про це на зустрічі з експертами розповідали самі роботодавці. Наприклад, І.Б. Дебенко, генеральний директор ОТБ «Галичина», засвідчив, що на телеканалі працюють шість випускників-журналістів. Активно й багатовекторно задіяні у функціонуванні ОП як роботодавці-стейкхолдери Н.Д. Димніч, фахівець групи діджитал Бюро інформаційного контенту АТ НСТУ; А.І. Русиняк, генеральний директор ТзОВ «Телерадіокомпанія РАІ»; Г.О. Держипільська, продюсер креативний АТ «НСТУ»; В.А. Плахта, секретар обласної спілки НСЖУ; М.П. Циганин, засновниця молодіжного видання «Repost», заступник директора Департаменту молодіжної політики та спорту Івано-Франківської міської ради, начальник відділу молодіжної політики, та інші.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Професіоналі-практики органічно влились у викладацький колектив кафедри журналістики, про що ми дізнались одразу, знайомлячись із сайтом університету. На сторінці кафедри в колі групи забезпечення ОП бачимо фото А.І. Русиняка, Заслуженого журналіста України, генерального директора ТзОВ «Телерадіокомпанія РАІ» й одночасно викладача (за сумісництвом) освітніх компонентів ОП «Журналістика», чому також сприяє наукова підготовка Андрія Івановича, адже він кандидат наук. А.І. Русиняк забезпечує ОК «Телевиробництво», один з найважливіших у підготовці журналістів, тому що належить до фахів. На шляху до дуальної освіти (Андрій Русиняк наголошував її необхідність на зустрічі з експертами) журналіст практикує проведення практичних занять у телестудії, в умовах, максимально наближених до виробничих. Тут же на сторінці кафедри знаходимо фото І.Б. Дебенка, генерального директора ОТБ «Галичина» й одночасно викладача (за сумісництвом) кафедри журналістики. Ігор Богданович також кандидат наук. Він викладає ОК «Медіабезпека», «Правові основи інформаційної діяльності», організовує практику студентів на своєму телеканалі. Гарант ОП Копистинська І.М., професіонал-практик, проводить частину практичних занять з радіовиробництва безпосередньо в студії «Суспільне Карпати», а також записує спільні зі студентами радіопрограми (<http://surl.li/emvwx>, <http://surl.li/emvux>). Ірина Михайлівна запрошує на свої заняття інших журналістів, наприклад, радіоведучу Х. Кухарук, з якою вони разом провели для студентів другого курсу заняття «Особливості радіорепортажу» (<http://surl.li/emvrv>). Професіоналі-практики, експерти галузі активно залучаються до проведення лекцій та практичних занять (<http://surl.li/emvyh>). Так, секретар обласної спілки НСЖУ Плахта В.А. провела зі студентами-журналістами заняття в Центрі журналістської солідарності (<http://surl.li/emvsk>). А начальник відділу інформації та комунікації ПНУ ім Василя Стефаника Стадільна Я.Е. – заняття з першокурсниками (<http://surl.li/emwdw>). Є й інші свідчення участі професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців в аудиторних заняттях на ОП (<http://surl.li/emvwb>, <http://surl.li/emvrz>, <http://surl.li/emvsr>, <http://surl.li/emvtw>, <http://surl.li/emvuf>).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Професійний розвиток викладачів ОП «Журналістика» покликаний стимулювати чинні нормативні документи: Колективний договір Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, Положення про стажування та підвищення кваліфікації наукових, педагогічних і науково-педагогічних працівників та зміни до цього Положення (<https://pnu.edu.ua/документи>). Згідно з ними науково-педагогічні працівники не рідше, ніж один раз у п'ять років проходять стажування. Університет надає можливість стажування в іноземних закладах освіти, з якими укладено угоди про співпрацю (<https://ic.pnu.edu.ua/угоди-про-співпрацю/>). Таке стажування пройшли викладачі Марчук Г.І., Марчук Н.В., Савчук Р.Л. У ЗВО діють курси з підвищення кваліфікації та курси з вивчення англійської мови, відбуваються семінари, на яких розглядаються питання підготовки публікацій у журнали наукометричних баз Scopus та Web of Science. Розроблено путівник для науковця (<https://nauka.pnu.edu.ua/2020/02/27/guide/>). Викладачі групи забезпечення ОП засвідчили, що вони брали участь у безкоштовних тренінгах з цифрової грамотності, медичної грамотності, кібербезпеки, а також з вивчення методів роботи викладача тощо. На думку експертної групи, це останнє в переліку, а саме підвищення педагогічної майстерності потребує пильнішої уваги адміністрації ЗВО. З огляду на те, що викладають спеціалісти без педагогічної освіти, не зайвими будуть курси педагогічної майстерності, предметом розгляду яких стануть такі, наприклад, питання, як бінарний урок. Відомості про самооцінювання ОП (ст. 4, 17) і спілкування з викладачами засвідчили, що вони вкладають у це поняття не загальноприйнятий зміст з домінуванням міжпредметних зв'язків, а якесь своє, особливе значення. Утім, цей термін уже давно усталений, ним оперують шкільні вчителі, він не допускає різномісних значень. Є й інші приклади такого нерозуміння загальнопедагогічної, загальнофілософської термінології. Наприклад, ПРН 20, нібито на прохання роботодавців, сформульовано так: «Застосовувати у практичній діяльності інформацію про основні періоди розвитку і напрями журналістської науки, її складники й поняттєвий апарат». З'ясування недоречності цього програмного результату навчання на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти, та ще й на вимогу роботодавців відкрило прикрий факт неусвідомлення викладачами лексичного значення слова «періоди», яке передбачає діахронію. Тому термінологічну сполуку «основні періоди розвитку журналістської науки» треба прибрати з формулювання ПРН. Університет доречно використовує свій матеріально-технічний, інтелектуальний потенціал для росту професіоналізму НПП. Так, уже на березень заплановано відкриті курси з медіаграмотності. Двічі на рік університетська бібліотека отримує нову літературу. В університетському автобусі викладачі можуть здійснювати екскурсії, як-от у древній Галич. Університетський спортивно-оздоровчий комплекс «Смерічка» використовується і для відпочинку, і з метою профорієнтаційної роботи.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Колективним договором Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника передбачено кошти для преміювання, стимулювання творчої праці й педагогічного новаторства викладачів. Окрім того, ЗВО здійснює видатки на надбавки науково-педагогічним працівникам за значні досягнення в праці, за складність і напруженість у роботі. Преміювання також передбачено за підготовку переможця чи призера (перші, другі, треті місця) II етапу Міжнародних і Всеукраїнських студентських наукових заходів. Щорічно виплачують грошову винагороду кращим НПП за сумлінну працю, зразкове виконання службових обов'язків у розмірі до одного посадового окладу. Після отримання дипломів кандидата або доктора наук працівники отримують одноразові премії за успішний захист кандидатської чи докторської дисертації. Штатним професорам університету, які мають звання «Почесний професор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», встановлено доплати до зарплати. ЗВО також заохочує публікування в міжнародних журналах пропорційним зменшенням навчального навантаження викладача (<https://nauka.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/122/2021/10/Наказ-про-введення-в-дію-положення-Scopus.pdf>). Таке стимулювання отримали О.М. Холод, Г.І. Марчук, С.С. Хороб. Так, за публікацію в наукометричному виданні Scopus з навчального навантаження О.М. Холода зняли 30 годин. Науково-педагогічні працівники, які публікують праці у виданнях, що входять до наукометричних баз Scopus та WoS, можуть розраховувати на матеріальну підтримку ЗВО. За результатами рейтингування викладачів 10 % НПП отримують премії. Таку премію в розмірі місячної зарплати отримав О.М. Холод. Премійованими були також Г.І. Марчук, С.С. Хороб, Г.І. Пристай. Університет здійснює покриття витрат на публікацію монографії. Щодо моральних заохочень, то, крім відзнак ЗВО, поширені грамоти міськради, облради, МОН України, різних державних організацій, до яких постійно з клопотанням щодо заохочення своїх працівників звертається університет. Г.І. Марчук та Г.І. Пристай отримали Почесну грамоту ректора. Грамоту університету має І.В. Бойчук. У ЗВО є також така особлива відзнака, як медаль «За заслуги перед університетом». Оновлюється музей університету, де буде виставка фотографій найкращих працівників закладу. У контексті стимулювання викладацької майстерності не можемо не сказати про стимулювання діяльності гаранта ОП. У ЗВО діє інститут гаранта. Відбуваються на безкоштовній основі тренінги. Нововведенням університету є те, що картки навчального навантаження групи забезпечення ОП адміністрація погоджує з гарантом. У кінці навчального року гарант ОП, які успішно акредитувались, отримують премію в розмірі посадового окладу і зменшення навчального навантаження від 10 до 50 год. На думку експертної групи, діяльність гаранта потребує значно більше часу. Звертаємо також увагу адміністрації ЗВО на певну некоректність зняття з навчального навантаження викладача 1 години за досягнення в навчально-виховному процесі.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

1. Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника виховав і згуртував надійний викладацький колектив. Чотири доктори наук і сімнадцять кандидатів наук, які мають відповідну ОП академічну та/або професійну кваліфікацію, опікуються підготовкою здобувачів спеціальності Обі «Журналістика» ОП «Журналістика». Забезпечувані ними ОК підтримані необхідною кількістю публікацій НПП, значна частина яких у наукометричних базах Scopus та Web of Science. 2. ЗВО активно й широко залучає роботодавців до організації та перебігу навчального процесу. Колишній роботодавець Копистинська І.М. органічно влилась у колектив університету на постійній основі і стала гарантом освітньої програми. Двоє роботодавців забезпечують освітні компоненти ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

1. Зважаючи на те, що більшість викладачів ОП «Журналістика» не мають педагогічної освіти й інколи потребують консультування щодо педагогічної термінології, рекомендуємо організувати у ЗВО курси педагогічної майстерності для групи забезпечення ОП. 2. Рекомендуємо ЗВО обміркувати й реалізувати більш гнучку систему стимулювання викладацької майстерності, тому що видається недостатнім зняття однієї-двох годин з навчального навантаження викладачів за їхні особливі професійні успіхи. Те саме стосується й навантаження гаранта, з якого вилучають лише 10-50 годин у разі успішної акредитації.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Експертна група дійшла висновку, що, враховуючи всі сильні сторони й позитивні практики, а також зважаючи на слабкі сторони, за критерієм 6 «Людські ресурси» освітня програма заслуговує рівня В, тому що група забезпечення ОП професійна й мотивована, до викладання залучено професіоналів-практиків, функціонує система стимулювання викладацької майстерності, яка, утім, потребує доопрацювання.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника є осучасненою платформою для викладання студентам на відповідному рівні. Під час експертизи гарант ОП та усі члени академічного персоналу проінформували про матеріально-технічні ресурси, які включають в себе: бібліотеку, що укомплектована необхідними інформаційними ресурсами. Варто відзначити наявність електронної бібліотеки, посилання до якої надає ЗВО (<http://lib.pu.if.ua:8080/>). Наявність комп'ютерних лабораторій (5 кабінетів), що обладнані сучасними комп'ютерами та всім необхідним для здобувачів (Інтернет, студентський хаб із сучасними засобами навчання в переліку мультимедійних дошок, проекторів та вільного місця для комфортного навчання, достатня кількість посадкових місць (60), телестудія з можливістю користування камерами та практики здобувачів вищого навчального закладу). Гарантом ОП було надано документ "Перелік комп'ютерного програмного забезпечення", - перелік комп'ютерного програмного забезпечення, яке використовується під час освітнього процесу на ОП «Журналістика». Документ був вивчений та виявлено наступні ресурси : Програмне забезпечення працює на операційній системі Linux. Найменування пакетів прикладних програм, що використовуються для редагування відео, звуку, зображення і тексту - libreOffice, Shotcut, Audacity, GNU image Manipulation Program, Scribus. Однак, під час опитування студентів ЗВО було помічено бажання мати додаткове технічне оснащення для радіо-, тележурналістики та бродкастингу.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Викладачі та здобувачі вищої освіти університету достатньо забезпечені належними та впорядкованими інформаційними ресурсами. На навчальному сайті університету також було проведено анонімне опитування щодо рівня задоволеності забезпечення науково-технічної та інформаційною базою для навчання, що показав таке: 64,3%

достатня виховна робота, 28,5 – відмінна, 7,1 – хотілося б більше. З результатами опитування можна ознайомитися на сайті ЗВО <http://surl.li/emdsfv>.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Під час проведення експертизи відповідно до даного критерію та його підкритерію про безпеку освітнього середовища для студентів відмічено про пріоритетність цього питання серед керівництва ЗВО і всього академічного персоналу загалом. Життя академічної спільноти регулюється відповідними законами, конвенціями, наказами ректора (<https://vvrpr.pnu.edu.ua/безпе́чність-осві́тнього-про́цесу/>). У ЗВО було облаштовано понад 10 утриттів у разі оголошення повітряної тривоги, після переходу до яких може продовжуватись навчально-освітній процес. При університеті функціонує навчально-виробнича лабораторія виховної та психолого-педагогічної роботи (<https://vvrpr.pnu.edu.ua>) на чолі із завідуючою лабораторії Романовою Лілією Миколаївною, яка безпрецедентно виконує свої обов'язки та сприяє психологічно-здоровій атмосфері в процесі навчання студентів та роботи академічного персоналу. Університетом проведена належна підготовка до надзвичайних ситуації установленими необхідними індикаторами систем безпеки та системою оповіщення. Під час проведення зустрічі було наголошено про вирішене питання з опаленням навчальних корпусів для комфортного перебування здобувачів та викладачів на заняттях. Гуртожитки знаходяться в належному стані для перебування там студентів. Підмічено про початок реконструкції нового гуртожитку.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Щодо організації освітньої, організаційної, інформативної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти у попередньому підкритерії було вказано про злагоджену роботу психолого-педагогічної лабораторії, яка також відповідає за утворення безпечного для здоров'я середовища. Зокрема, експертами була підкреслена робота анонімних опитувань та скриньок, що дозволяє висловити незадоволення студентів в цілому та отримати відповідь на питання під час окремих онлайн чи офлайн зустрічей. Студенти даної навчальної програми ведуть комунікацію "студент-ректор" або ж через пошту rector@pnu.edu.ua. Необхідну допомогу також можна знайти за посиланням ЗВО <http://surl.li/czjgq>. В надскладний час здійснюється безперервна підтримка студентів кафедрою та адміністрацією факультету, наставниками груп та викладачами кафедри. Здобувачі вищої освіти даної ОП задоволені підтримкою та допомогою у вирішенні питань, що підтверджено проведеними опитуваннями на сайті <http://surl.li/emdsfv>. Також за словами академічного персоналу було відмічено про розвиток додаткових інформаційних платформ для забезпечення зворотнього зв'язку.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

ЗВО та їх відношення до осіб з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою "Журналістика" не мають проблем з власним комфортом під час навчального процесу, так як навчальний заклад задовольняє усі потреби маломобільних груп. Експерти були доведені до відома та проінформовані про наявні: пандуси в навчальних корпусах та гуртожитках; ліфти за спеціальним ключем-чіпом, що надається відповідно до потреб; влаштовані вбиральні на різних поверхах корпусів; виклик та допомога охоронця; широкі двері для безперешкодного пересування на візках; виклик та допомога охоронця. У ЗВО також діє порядок супроводу осіб з особливими потребами [порядок-супроводу.pdf \(pnu.edu.ua\)](http://pnu.edu.ua), положення «Про організацію інтегрованого навчання осіб з особливими освітніми потребами у вищих навчальних закладах» <https://cutt.ly/itoeyvh>. Правилами прийому у 2022 році було визначено спеціальні умови участі в конкурсному відборі абітурієнтів з особливими освітніми потребами <https://admission.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/6/2022/07/Правила-прийому-ПНУ-2022-липень.pdf>. Отже, вступники, студенти ОП "Журналістика" та їх батьки можуть не турбуватись про середовище, в якому перебуватимуть здобувачі вищої освіти.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника регулює конфліктні ситуації та має пріоритетність у їх вирішенні, адже це відображається на навчальному процесі. Політика вирішення закріплена у документах ЗВО, що знаходиться у загальному доступі для всіх учасників освітнього процесу, зокрема: Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2022/02/Кодекс-честі-ПНУ-2021.pdf>), ПОЛОЖЕННЯ про організацію

запобігання та протидії насильству (в тому числі булінгу) в освітній громаді університету (<https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2022/04/Додаток-до-наказу-№148-від-31.03.2022.pdf>), схвалено Вченою радою Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, надано чинності наказом Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника № 148 від 31 березня 2022 р.; Антикорупційна програма ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника на 2020-2023 роки» https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/11/665_11.11.2020.pdf. Університетом створена відповідна комісія щодо врегулювання випадків з питань булінгу, насильства та ситуацій, пов'язаних із сексуальним насильством, а також подолання корупції <https://vzvkn.pnu.edu.ua/>.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Експертною групою визначено наступні сильні та позитивні практики ЗВО у контексті Критерію 7: безперервна комунікація студент/ЗВО та подальший розвиток даного питання із залученням новітніх технологій, робота учасників надання освітніх послуг над психологічним, фізичним, освітнім станом здобувача вищої освіти, створення належного навчального середовища та простору для життя та розвитку студента як особистості, належне ставлення до маломобільних груп населення та задоволення їх потреб для комфортного перебування у гуртожитках та навчальних корпусах, належний моніторинг знань та завжди достовірна інформація в Центрі дистанційного навчання та моніторингу освітньої діяльності (<https://cee.pnu.edu.ua/>). Чітко висловлена позиція ЗВО щодо швидкого вирішення конфліктних ситуацій, яка координується наступними документами: Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2022/02/Кодекс-честі-ПНУ-2021.pdf>), ПОЛОЖЕННЯ про організацію запобігання та протидії насильству (в тому числі булінгу) в освітній громаді університету (<https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2022/04/Додаток-до-наказу-№148-від-31.03.2022.pdf>), схвалено Вченою радою Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, надано чинності наказом Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника № 148 від 31 березня 2022 р.; Антикорупційна програма ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника на 2020-2023 роки» https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/11/665_11.11.2020.pdf. Важливо, у процесі провадження ОП не виникало жодних конфліктних ситуацій. Однак при можливих нюансах ЗВО завжди надає доступ до комунікації через відділ з питань запобігання та виявлення корупції (<https://vzvkn.pnu.edu.ua>) та діє гаряча лінія з ректором, телефон довіри (<https://pnu.edu.ua/тест-2/>), і зворотній зв'язок за допомогою електронної поштової скриньки rector@pnu.edu.ua.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Суттєвих недоліків не виявлено. Рекомендовано продовжувати збагачувати науково-технічну, матеріальну та інформаційну базу ЗВО для її залучення в навчальний процес студентів ОП «Журналістика» та практики в межах навчального закладу, залучаючи стейкхолдерів та іноземних партнерів.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Експертна група дійшла висновку, що за Критерієм 7 ОП «Журналістика» Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника відповідає рівню В. Цей наш вибір підтримують ті переваги, які має освітня програма в навчально-методичному, матеріально-технічному та фінансовому забезпеченні освітнього процесу, а також чітка і зрозуміла політика розв'язання конфліктних ситуацій, якісна соціальна підтримка здобувачів вищої освіти тощо. Утім, за цим Критерієм в ОП є й перспективи розвитку.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми регулюються розміщеними на сайті ЗВО нормативними документами, як-от: Положення про освітні програми у

Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/07/Polozennia-pro-OP_14.07.2022.pdf); Методичні рекомендації з розробки освітньо-професійних і освітньо-наукових програм та навчальних планів першого і другого рівнів вищої освіти (<https://cutt.ly/ZeY51qx>); Положення про кадрове забезпечення освітніх програм та кадрове забезпечення освітнього процесу освітніх програм у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/03/kadrove-zabezpechennia.pdf>). Для послідовного дотримання цих документів в університеті створено центр забезпечення якості (<https://cqa.pnu.edu.ua/>). Функціонує внутрішня система управління якістю ЗВО, що здійснює моніторинг освітньої діяльності (<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/pages/scheme-suyau-fullpage.html>). Освітня програма «Журналістика» була розроблена у 2016 році, затверджена Вченою радою ЗВО (протокол №10 від 29 червня 2016 р.) і введена в дію 2 вересня 2016 р. У 2017 році освітню програму не змінювали, бо була необхідність зробити висновки про її ефективність. У 2018 році ОП була акредитована (наказ МОН №662 від 20 червня 2018 р.). Однією з причин перегляду ОП 2016 року стало затвердження стандарту спеціальності об1 «Журналістика» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (наказ №864 від 20 червня 2019 р.). Приводячи освітню програму у відповідність до стандарту, група забезпечення здійснила системний аналіз її ефективності. Були переглянуті загальні, спеціальні (фахові) компетентності та програмні результати навчання, а також оновлено матрицю відповідності компетентностей освітнім компонентам ОП і матрицю відповідності програмних результатів навчання освітнім компонентам ОП. Окрім того, зміни відбулись у блоку вибіркових дисциплін. Оновленій ОП надано чинності наказом ректора, її введено в дію 2 вересня 2019 р. У 2022 р. освітня програма була переглянута вдруге. Був скрупульозно проаналізований ринок праці, здійснений системний моніторинг думок здобувачів освіти, випускників, роботодавців та інших стейкхолдерів. Унаслідок цього відбулось оновлення змісту освітньої програми: додано до нормативних ОК «Інформаційна політика воєнного часу», до вибіркових – ОК «Медіаграмотність та інформаційна гігієна», «Зовнішні комунікації», «Сучасні журналістські формати»; до ОК «Основи наукових досліджень» додано модуль «Академічна доброчесність», змінено назву цієї ОК; збільшено кількість кредитів ЄКТС на практику; додано компетентності СКО7, СКО8 і програмні результати навчання ПР19, ПР20. Переглянута й оновлена освітня програма затверджена Вченою радою ПНУ імені Василя Стефаника, набула чинності з наказом ректора й почала реалізовуватись 1 вересня 2022 р.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти є повноцінними партнерами у всіх процесах забезпечення якості освітньої програми. Діяльність студентського самоврядування регулюється Положенням про студентське самоврядування (<https://senat.pnu.edu.ua/про-нас/положення>). Безпосередньо та через органи студентського самоврядування здобувачі вищої освіти вносять пропозиції щодо змісту освіти, навчальних планів і програм, беруть участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості освітньої програми. Так, студент Лужний Д. був членом робочої групи з оновлення ОП. Перегляд ОП, обговорення опитувань щодо змісту та якості її реалізації відбувались на відкритих засіданнях кафедри журналістики за участі представників здобувачів вищої освіти. Наприклад, у засіданні кафедри 10 травня 2020 р. (протокол №10) взяли участь студенти Колибав'юк Т., Павловський А., Струтинська Т., які розповіли, завдяки яким факторам навчання за освітньою програмою сприяє їхньому професійному росту (вони мають досвід роботи у ЗМІ). А студентка Щербій Ю. на відкритих засіданнях кафедри у 2022 р. обгрунтувала свою думку про доречність внесення до ОП освітнього компонента «Зовнішні комунікації». Отримання зворотнього зв'язку від здобувачів освіти відбувається шляхом їх опитування на тему: «Викладач очима студентів» (<http://poll.pu.if.ua>); опитування здобувачів про зміст освітніх компонентів (<https://test-dlearn.pnu.edu.ua/>); моніторингу думки студентів щодо змісту та організації практик; опитування здобувачів щодо окремих аспектів якості освіти центром забезпечення якості; зустрічей, обговорень, семінарів та інших форм взаємодії студентів з особами, відповідальними за розвиток, оновлення та управління в межах освітньої програми. Студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП шляхом залучення його представників до складу ради з якості (Т. Сорока, О. Бойко) та опосередковано – через мотивування здобувачів освіти до участі в опитуваннях.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Роботодавці є зовнішніми, утім, повноцінними партнерами в процесах забезпечення якості освітньої програми. На зустрічі з експертами відповідальний секретар обласної спілки НСЖУ Плахта В.А. зауважила, що значною мірою івано-франківським журналістам належить ініціатива створення кафедри журналістики, адже на той час з 5-6 працівників ЗМІ лише один був дипломованим журналістом. З того часу НПП постійно проводили консультації з потенційними роботодавцями у процесі розробки ОП, коли визначались освітні компетентності та програмні результати навчання за ОП, і потім, коли освітня програма переглядалась, оновлювалась. До обговорення залучались здебільшого профспілка обласної організації Національної спілки журналістів України, представник Нацради з питань телерадіомовлення, керівництво регіонального Суспільного мовника «Карпати», ОТБ «Галичина», Телерадіокомпанії «РАІ». Такий вибір робоча група зі створення та модернізації ОП мотивувала тим, що «саме професійна спільнота і керівництво ЗМІ зацікавлені в якісному розвитку галузі і регіональних ЗМІ» (Відомості про самооцінювання, ст. 21). Беручи участь у процедурах забезпечення якості освітньої програми, стейкхолдери-роботодавці А.І. Русиняк, І.Б. Дебенко, В.А. Плахта, Н.Д. Димніч, Г.О. Держипільська, М.П. Циганин

залишали свої рецензії та відгуки про ОП (<https://kjournal.pnu.edu.ua/робота-зі-стейкхолдерами/>). Рекомендації роботодавців враховано під час оновлення освітньої програми: задіяно ПР19, ПР20, СКО8, новий освітній компонент «Інформаційна політика воєнного часу», ОК «Медіаграмотність та інформаційна гігієна» тощо. Уболіваючи за якість реалізації ОП, якість перебігу освітнього процесу за ОП, роботодавці відгукнулись на пропозицію ЗВО та безпосередньо задіялись у викладанні освітніх компонентів. Генеральний директор ТзОВ «Телерадіокомпанія РАІ» Русиняк А.І. забезпечує ОК «Телевиробництво», а генеральний директор ОТБ «Галичина» Дебенко І.Б. викладає ОК «Медіабезпека» та ОК «Правові основи інформаційної діяльності».

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

З метою збирання, аналізу й урахування інформації про кар'єрний шлях випускників ОП в університеті створено Асоціацію випускників та Асоціацію випускників кафедри, мета діяльності яких – «сприяти розбудові корпоративної культури, брендингу та маркетингу Університету як класичної європейської освітньої та наукової інституції шляхом об'єднання та консолідації випускників різних поколінь» (Відомості про самоцінювання ОП, ст.21). ЗВО підтримує тісний зв'язок з випускниками, працевлаштованими здебільшого в місцевих регіональних ЗМІ. У всеукраїнських медіа працюють А. Соломка, Р. Бичай, В. Ковцун. Налагоджуючи зворотній зв'язок з випускниками, кафедра залучає їх до обговорення ОП. Відгуки випускників також є поширеною практикою збирання інформації про траєкторію їхнього працевлаштування (<https://kjournal.pnu.edu.ua/асоціація-випускників/>). Також прислужитись у цьому можуть і відгуки роботодавців (<http://surl.li/engji>, <http://surl.li/engjo>). На зустрічі з експертами випускники Соломка А., журналіст-оглядач телеканалу «Прямий»; Яців Д., фахівець групи діджитал Бюро інформаційного контенту філії АТ НСТУ «Івано-Франківська регіональна дирекція «Карпати»; Чікель Ю., ведуча радіо «Західний Полюс», власниця студії YouSpeak; Луцик Н., власниця Save digital agency & SMM school; Блаженко І., журналістка та дизайнерка у медіаресурсі Глузд, асистентка Центру журналістської солідарності; Павлуцька А., студентка магістерської програми Технічного університету Дубліна, стипендіатка Завтра UA; Шевченко І., журналістка Івано-Франківської обласної телерадіокомпанії «З-Студія» схвально відгукувались про своїх колишніх викладачів, презентували своє бачення якості як самої ОП, так і процесу її реалізації. Експертна група констатує, що випускники задоволені якістю отриманої освіти, тим рівнем професіоналізму, який вони здобули, навчаючись на ОП «Журналістика» ПНУ ім. Василя Стефаника.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Вчасне реагування на виявлені недоліки регламентується Положенням про порядок проведення внутрішніх аудитів системи забезпечення якості у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://cutt.ly/mjlc6Va>). Внутрішня система забезпечення якості адекватно і систематично реагує на недоліки, виявлені в ОП під час надання освітніх послуг. 1. Було визнано доцільним ввести нові освітні компоненти в ОП. Це рішення прийняте внаслідок моніторингу думок внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів. 2. Потребував удосконалення блок вибіркового дисциплін. Проблему було розв'язано шляхом створення єдиного реєстру вибіркового дисциплін замість вибору однієї з двох-трьох. Це розширило можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти. 3. Враховуючи пропозиції здобувачів вищої освіти й роботодавців було збільшено кількість кредитів на проходження практики. 4. Колегіальним рішенням стейкхолдерів було перенесено дисципліни з блоку вибіркового до блоку нормативних з огляду на їх універсальний характер і здатність забезпечити ряд широких компетентностей стандарту вищої освіти. Центр забезпечення якості постійно проводить внутрішній аудит роботи кафедри з метою внутрішнього забезпечення якості. Остання перевірка кафедри журналістики суттєвих недоліків не виявила. Лише запропоновано було покращити навігацію на сайті кафедри, а саме: виокремити підрубрику «Публікації викладачів кафедри у Scopus та Web of science в рубриці «Наукова робота кафедри», а також зробити окрему рубрику про досягнення НПП, де розміщувати інформацію про різні професійні здобутки, подавати сертифікати різних курсів та тренінгів. Така інформація наявна у профілях викладачів, утім, аудит рекомендував внести її також до єдиної рубрики. Ця рекомендація центру забезпечення якості стала предметом обговорення на засіданні кафедри, було ухвалено рішення покращити навігацію відповідно до рекомендації. Позитивні практики, наявні на ОП, внутрішня система забезпечення якості поширює та популяризує, що періодично знаходить відображення на сайті університету.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

У ЗВО функціонує інститут гаранта, де проводяться тренінги на постійній основі. У перший тиждень лютого відбувся такий двогодинний тренінг. Зрозуміло, що ключове питання, яке з'ясується на цих зустрічах, - це аналіз рекомендацій попередніх акредитаційних експертів. Група забезпечення ОП скрупульозно враховує зауваження та пропозиції, зроблені під час попередніх акредитацій. Особливо пильну увагу було приділено результатам акредитації ОП «Журналістика» першого (бакалаврського) рівня 2018 р. В оновленій освітній програмі враховано всі рекомендації, пропозиції, надані в процесі цієї акредитації. Вони стосувалися структури навчального плану ОП,

специфіки формування вибіркового освітніх компонентів, переліку конкретних ОК, збільшення годин на практичну підготовку. Змінено було також загальні та спеціальні (професійні) компетентності ОП, програмні результати навчання. Ураховуючи пропозиції акредитаційної комісії 2018 р., група забезпечення посилила організаційну роботу. Науково-педагогічні працівники активізували процес публікації наукових статей. Було посилено кадровий склад, який реалізує освітню програму. Н.В. Марчук та Р.Л. Савчук отримали дипломи доцентів. Н.В. Марчук, Р.Л. Савчук, Н.В. Шотурма, С.С. Хороб, Г.І. Марчук, Г.І. Пристай, Т.В. Шлемкевич пройшли міжнародні стажування. Кафедра взяла участь у грантовому проєкті від Ради міжнародних наукових досліджень та обмінів IREX «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність» (2020-2021) (<http://surl.li/ektqj>). Створено навчальну телерадіостудію. Штатним працівником кафедри став Заслужений журналіст України, кандидат політичних наук Бойчук І.В., який взяв на себе обов'язки завідувача студентської телерадіостудії. У 2020 р. штатним працівником кафедри стала також Копистинська І.М. журналіст-практик з багаторічним досвідом, яка є гарантом ОП. Група забезпечення ОП продовжує створювати електронні навчальні і методичні посібники, рекомендації, хрестоматії до освітніх компонентів (<https://kjourn.pnu.edu.ua/навчально-методичні-матеріали/>). Активізовано профорієнтаційну роботу шляхом участі в роботі Школи журналістики, до керівництва якої залучено Г.І. Пристай. Група забезпечення ОП тісно співпрацює також з Малою академією наук в Івано-Франківській області (<https://kjourn.pnu.edu.ua/мала-академія-наук-секція-журналісти/>). Отож рекомендації та пропозиції, висловлені під час попередньої експертизи, посприяли поліпшенню якості освітньої програми «Журналістика».

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Культура якості притаманна академічній спільноті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Процедури і політика забезпечення якості приймаються як корисні та належні всіма НПП ЗВО. Цьому сприяє розподіл функціональних обов'язків щодо здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості освіти (<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/10/наказ-496.pdf>). 1. Центр забезпечення якості, обов'язком якого є визначення принципів і процедур забезпечення якості вищої освіти. 2. Рада з якості, що формує політику і цілі у сфері якості та планування дій для їх досягнення. 3. Науково-методична рада, яка здійснює моніторинг і періодичний перегляд освітніх програм. 4. Центр соціальних досліджень, який проводить щорічне опитування стейкхолдерів та оприлюднення результатів. 5. Науково-дослідна частина, котра займається забезпеченням підвищення кваліфікації викладачів. 6. Центр дистанційного навчання та моніторингу освітньої діяльності, який з'ясовує наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу. 7. Інформаційно-обчислювальний центр, що виявляє наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом. 8. Кафедри університету, які забезпечують публічність інформації про ОП. 9. Деканати/дирекції, котрі організують співпрацю зі стейкхолдерами-роботодавцями й моніторять працевлаштування випускників. 10. Відділ міжнародних зв'язків. 11. Навчально-виробнича лабораторія виховної та психолого-педагогічної роботи. 12. Відділ з питань запобігання та виявлення корупції. Для моніторингу можливості впливати на якість освіти центр забезпечення якості здійснює анкетування адміністрації (<http://surl.li/engtn>), викладачів (<http://surl.li/engto>), здобувачів вищої освіти (<http://surl.li/engtz>), випускників ОП (<http://surl.li/enguc>). У процесі експертизи не можна було не помітити, що гарант ОП, група забезпечення ОП, керівники всіх структурних підрозділів ЗВО щиро вболівали за якість своєї освітньої програми, помітна була їхня невідомість зацікавленість у досконалість освітній діяльності. Сумнів у експертів викликала тільки кваліфікація групою забезпечення слабкої сторони освітньої програми.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Науково-педагогічні працівники Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника сприймають культуру якості як спільну відповідальність, процедуру та політику забезпечення якості усвідомлюють як корисні та належні. Розроблення, затвердження, моніторинг і періодичний перегляд ОП відбуваються згідно з процедурними вимогами внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. До процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості активно залучаються всі внутрішні й зовнішні стейкхолдери. Внутрішня система забезпечення якості сприяє адекватному реагуванню на слабкі сторони, виявлені в ОП під час здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Оцінюючи якість своєї освітньої програми, група забезпечення вважає її слабкою стороною підготовку фахівців галузі лише за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями, відсутність аспірантури (Відомості про самооцінювання ОП, ст. 23). Утім, проблеми однієї освітньої програми не можуть розв'язуватись за рахунок іншої ОП, якого б освітнього чи освітньо-наукового ступеня вона не була. Рекомендуємо аналізувати якість ОП «Журналістика» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти безвідносно до наявності чи відсутності освітньо-наукової програми третього рівня.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Експертна група дійшла висновку, що за критерієм 8 освітня програма цілком відповідає рівню В. На користь цього нашого рішення свідчить комплекс переваг ОП в аспекті внутрішнього забезпечення якості.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Усі права та обов'язки усіх учасників навчального процесу ЗВО є доступними Вони висвітлені в таких документах ЗВО: Статуті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (<https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2022/02/statut-PNU-nova-redakcija.pdf>), Положенні про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/polozhennia-pro-OOP.pdf>. Наступні документи, надані ЗВО, регулюють права та обов'язки здобувачів: (<https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/>), <https://nauka.pnu.edu.ua/положення/>.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

ЗВО надає затвердження ОП або обговорених до неї змін не пізніше, ніж за місяць, та оприлюднює на своєму офіційному сайті відповідний проект. Стейкхолдери також ознайомлені з нововведеннями й готові надавати поради для покращення ОП в цілому. Адреса веб-сторінки : <https://nmv.pnu.edu.ua/proiektu-op/bakalavr/061-журналістика/>.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ЗВО вчасно публікує на своєму офіційному веб-сайті достовірну інформацію щодо ОП в повному обсязі для інформування суспільства та стейкхолдерів. Проте, рекомендовано надавати заінтересованим сторонам (стейкхолдерам) доступи до анонімних опитувань студентів щодо виявлення інтересу до наукових практик та подальшого обрання цієї спеціальності.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

ЗВО надає оперативний доступ до всіх джерел, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу. Цьому сприяє чітка робота сайту університету, сторінки якого завжди відкриваються. функціонують безпроблемно.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Під час зустрічі зі стейкхолдерами виявлено їхнє бажання надалі розвивати щільну комунікацію із ЗВО, крім іншого, шляхом ознайомлення з результатами анонімних опитувань здобувачів вищої освіти щодо виявлення

їхнього інтересу до наукових практик. Задля якісної співпраці та надання якісних освітніх послуг роботодавців слід ознайомити з важливою для їхньої діяльності інформацією попри її, ймовірно, статус обмеженого користування.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Проведена нами експертиза дозволила нам дійти висновку, що у ЗВО визначено чіткі та зрозумілі правила й обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Вони є доступним та прозорими для всієї університетської громади. Зокрема, й інформування про освітню програму вчасно та повною мірою здійснюється на сайті ПНУ ім. Василя Стефаника. Тому за Критерієм 9 ОП відповідає рівню В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Супрун Людмила Вікторівна

Члени експертної групи

Литвиненко Володимир Вікторович

Хоменко Дарина Володимирівна